

NARODNI DNEVNIK

Izbaja vsak dan opoldne, izveniš nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 12.
TELEFON ŠTEV. 553.

Rokopis se ne vračaja. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Računa pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Prva dolžnost demokracije.

Pri nas, kjer je demokracija še sino
mlada, skoraj še neporojena, se sino
rado pozabija na prvo dolžnost demo-
kracije — na socialno zakonodajo. Pod
vplivom prejšnjih razmer je še vedno
vse polno ljudi, ki imajo silovit strah
pred socializmom, kakor da bi bil ta
istoveten z revolucijo in krvavimi do-
godki. Če bi ti ljudje le količkaj poznali
zgodovino in jo nepristransko sodili, bi
hitro spoznali, kako smešen je njih strah,
ker dokazuje vsaka stran zgodovine, da
so bile revolucije grozne in mogoče sa-
mo v deželah, kjer so bile socialne raz-
mere neurejene.

Klasičen dokaz za resničnost te trdi-
tve je velika francoska revolucija in
enako klasičen dokaz je podala Rusija.
V obeh deželah so bila socialna nasprot-
stva nepremostljiva, zato je vihar re-
volucije porušil ves družabni red in na
razvalinah starega ustvaril novi, ki je
najbolj kričeval socialna nasprotstva od-
pravil.

Enako klasičen dokaz je Nemčija. De-
žela militarizma in monarhizma je bila
Nemčija, a obenem tudi dežela najbolj
urejene socialne zakonodaje. In zato
so doživeli propagatorji svetovne revo-
lucije v Nemčiji polom in zato postaja
zopet Nemčija ena najbolj urejenih drž-
jav. V urejenih socialnih razmerah je
revolucija nemogoča in to so jasno spo-
znali nemški politiki, ko so leta 1881
pod Bismarckom sprejeli socialno zava-
rovanje.

Ta svoj dalečviden korak so uteme-
ljili sledeče:

»Da se država v večji meri ko dosedaj
zavzame za svoje pomoči potrebne drž-
avljanke, ni samo dolžnost humanitete
in krščanstva, od česar bi morale biti
državne uredbe prežete, temveč tudi na-
loga državotvorne politike, ki mora
stremeti za tem, da razširi tudi v ne-
posredujčih razredih prebivalstva, ki so
najštevilnejši in najmanj poučeni, na-
zor, da ni država samo potrebna, temveč
tudi dobrotna ustanova.«

Kar je veljalo v Bismarckovih časih,
velja danes še v večji meri, prav posebno
pa velja za našo državo, ki se šele ure-
juje.

Pred vojno je bila naša največja
prednost, da nismo poznali socialnih na-
sprotstev, da je bil ves naš narod ena
sama skupina in da ni bilo nobenega
prepada med inteligenco in ljudstvom.
To svojo veliko prednost moramo v svo-
bodni državi še izpopolniti, ker samo
potem bo naš narod tudi v najbolj težkih
trenutkih enoten in zato močan.

Zalibog pa kažejo dogodki, da se na
to našo največjo pridobitev vedno bolj
pozablja. Ker se je v prvih povojnih le-
tih izkazalo naše ministrstvo za social-
no politiko kot slabo, se hoče sedaj pro-
glasiti sploh vsako socialno zakonodajo
kot nepotrebno. V resnici pa je ta po-
stala vedno bolj nujna, ker ni treba da-
nes izvršiti samo novih zahtev časa,
temveč popraviti moramo še stare na-
pake.

Problem je pri nas zlasti težaven, ker
je večina našega prebivalstva na deželi,
kjer je socialna zakonodaja najtežja.
Toda problem je vedno bolj nujen in ga
ni mogoče odložiti. Naše kmetije lezejo
v dolgove, gospodarstvo propada in širi
se brezposelnost. Na tisoče ljudi je vsa-
ko leto brez kruha in večina njih mora
odpotovali v tujino, kjer neusmiljeno
propade.

Tako velika je kriza, da ne zadostuje,
če se sklene kak socialen zakon, temveč
vsa ministrstva, vse delo vlade bi mo-
ralo veljati samo temu, da se zboljša

Zbor radikalne stranke v Zagrebu.

VELIK GOVOR LJUBE JOVANOVIČA.

Beograd, 7. decembra. Včeraj se je
vršil v Zagrebu velik zbor radikalne
stranke, ki je vsestransko uspel. Navzo-
čih je bilo več tisoč poslušalcev. Zbor
je bil odprt ob 12. uri 20. min. —
Govorila sta med drugimi gg. Ljuba
Jovanović in dr. Laza Marković.

G. Jovanović

je v svojem dolgem govoru naglašal, da
je današnja politična situacija v normal-
nem toku in da ni pričakovati nikakih
posebnih dogodkov. Govoril je o pro-
gramu in o preteklosti radikalne stran-
ke in zavračal trditve, da radikali ne bi
bili iskreno sprejeli sporazuma. Radikal-
na stranka se je razlikovala od mnogih
drugih strank zato, ker je svoj program
identificirala z državnim programom.
Radikalna stranka je spravila v soglasje
deželo in mesto. V njej so bili spočetka
zastopani delavci, zemljoradniki in urad-
ništvo.

Radikalna stranka je vodila nacional-
no politiko potom seljakov, ne pa potom
aristokracije, kakor sta to delali Avstrija
in Italija. V finančni politiki je štela
našo mlado narodno industrijo. Nato je
govoril o politiki radikalne stranke na
Krfu in poudarjal, da se je Srbija odrek-
la svoji politiki in sprejela politiko uje-
dinenja, kar je bilo mnogo težje, ker so
se tej naši novi politiki protivili tudi naši
sodelavci. Naši novi državci se ni moglo
dati ime Jugoslavija, ker se je vojska na
solunski fronti temu protivila, kajti težko
bi bilo raztolmačiti narodu, kaj je to
»Jugoslavijac«. Ko bi bila radikalna
stranka res le velesrbska, bi bila oddvo-
jila Srbijo; tega pa ni storila, temveč je
delala za ujedinjenje Srbov, Hrvatov in
Slovencev. Tako politiko vodi že sedem
let od ujedinjenja pa do danes. Radikal-
na stranka upošteva tradicije vseh ple-
men in ver ter jih spoštuje. G. Pašić je
nekoč izjavil, da ne bomo silili Hrvatov k

ujedinjenju, ako ga sami nočejo. To se
je slabo razumelo in tolmačilo. Radikal-
na stranka stoji na stališču, da je treba
ohraniti vse to, kar se je po našem do-
sedanjem razvoju doseglo, kajti nismo
se po tolikih vekih sestali za to, da ru-
šimo, kar se je s težkim trudom pridobi-
lo.

Glede vprašanja samouprave naglašal,
da to vprašanje še ni urejeno vsled svo-
ječasne abstinence Hrvatov v parlamen-
ternem delu. Hrvati so s tem napravili
veliko napako, ker se vsled njihove ab-
stinence niso mogle upoštevati želje
Hrvatov v vprašanju ustave, tako, da se
je morala ustava sprejeti brez njih. Bolj-
ša je namreč kakršnakoli ustava nego
nobena. Nato je govoril o sporazumu in
izjavil, da se ne bi niti eden od 316 po-
slancev smel drzniti, da kvari sporazum.
Ustava se bo uveljavila in kadar se bo
videlo, da je na njej nekaj nekoristnega,
se bo dogovorno spremenila. Seveda se
bo pri tem skrbno varovalo državno
edinstvo. Nato govori o disciplini v radi-
kalni stranki in konča svoj govor z nado,
da bo naša domovina krenila na pota
nove in lepše bodočnosti.

Nato je govoril g. dr. Laza Marković o
sporazumu RR in zavračal obitek, da je
Pašić sporazumu nasproten, kajti g. Pa-
šić je takrat, ko se je poljubil z g. Radi-
čem izjavil, da je to njegov najsrčnejši
dan v življenju. Da je prišlo do sporazu-
ma, se je zahvalil gg. Pašiću in Radiču.
Ta sporazum obstoji v tem, da morejo
sedaj Hrvati reči, da imajo svoj glas v
državi. Naglašal potrebo, da se radikalna
stranka razširi na Hrvatsko, ker bo le na
ta način mogla ščititi interese Hrvatov.
Zavračal je govorice o nekem razdor v
radikalni stranki ter govoril o zavodu
sv. Hieronima branil državne interese,
končno se je spominjal Rusije, kar je
izzvalo navdušen aplavz. Sinoči je bil
banket na »Esplanadi«.

POLITIČEN POLOŽAJ — BREZ IZ- PREMEMBE.

Beograd, 7. decembra. V teku vče-
rajšnjega dne je v politični situaciji vla-
dalo zatišje. Radi seje narodne skupšči-
ne v četrtek so ostali v Beogradu samo
tisti poslanci, ki so člani parlamentar-
nih odborov, dočim so vsi drugi odpoto-
vali domov. Važen dogodek včerajšnje-
ga dne je bil kongres samostojne demo-
kratske stranke, ki se danes nadaljuje.
V političnih krogih ne pričakujejo nika-
ke važne spremembe niti v toku pri-
hodnjega tedna.

KONFERENCA PRI PAŠIČU.

Beograd, 7. decembra. G. Pašić ni
zapustil stanovanja vsled svoje bolezn
tekem včerajšnjega dne, sprejel pa je
večje število ministrov in z njim konfe-
riral. Popoldne so bili pri njem gg. Ljuba
Živković, Marko Trifković in Boža
Maksimović. Na tej konferenci so vse-
stransko pretresali politično situacijo.
Govorilo se je o ustanovitvi odbora, ka-
teremu bi se predložila vsa važna vpra-
šanja, ki bi utegnila izzvati nesoglasje o
priliki razpravljanja v vladi. Gg. Marko

blagostanje ljudstva. Ni treba, da imamo
posebno ministrstvo za socialno politiko,
pač pa je potrebno, da vsa ministr-
stva vodijo socialno politiko.

Zalibog je danes ta samoposebi raz-
umljiva zahteva, samo še želja. Toda,
če bi naše stranke manj naglašale svoja
demokratska načela, pa več za nje de-

Trifković in Ljuba Živković sta dobila
navodila za nadaljno poslovanje. G. Pa-
šić je končno izrazil željo, da čimprej
stopijo v veljavnost spremembe zakona
o poštni hranilnici, kakor tudi da se
uveljavi v polnem obsegu poštna kon-
vencija, sklenjena v Stockholmu in rati-
ficirana pred par dnevi v parlamentu.

RADIČEVO PREDAVANJE V GLEDA- LIŠČU.

Beograd, dne 7. decembra. Včeraj so
se začele v zagrebškem gledališču prve
predstave namenjene seljakom. Pred
začetkom je imel minister prosvete g.
St. Radič predavanje o seljaški demo-
kraciji. Predavanje je bilo čisto teore-
tično in brez kakih izjav o politiki. Za
predavanje je bilo veliko zanimanje. G.
Radič je govoril med drugim tudi o po-
menu umetnosti za razvoj narodne kul-
ture. Nato se je vršila predstava »Dio-
genes«. Po predstavi so seljaki prire-
dili g. Radiču navdušene ovacije. Nato je
odšel g. Radič peš domov, spremljan od
velike množice seljakov in meščanov.

lala, bi se hitro doseglo zboljšanje. Ker
nisel, ki jo vsi volilci izrekajo kot svojo,
ta misel vedno zmaga in zato naj naše
stranke poleg drugih lepih gesel ozna-
njajo svojim volilcem tudi to resnico,
da je prva dolžnost demokracije: dohiti
socialna zakonodaja!

Kongres SDS.

Beograd, 7. decembra. V dvorani »Ko-
ra srpska sestara se je otvoril včeraj
kongres samostojne demokratske stran-
ke. G. Svetozar Pribicević je pozdravil
vse prisotne, nakar so se verifikirali
mandati. Ugotovilo se je, da je navzočih
410 delegatov. Nato je g. Svetozar Pri-
bicević pred večjim številom poslušal-
cev iz vsa strank govoril celi dve uri
večinoma o ustanovitvi SDS. Zavračal
je trditve, da bi bil on skušal skleniti
neki sporazum predvsem z radikali,
marveč se je obrnil na vse srbi-
janske stranke, da bi se ustanovila
stranka, ki bi ustrezala razmeram nove
države. Dočim je srbijska opozicija
na to pristala, je Stojan Protić v imenu
radikalne stranke ta predlog odbil. Na-
to se dotakne politike radikalne stranke
v zadnjih letih in ugotavlja, da so bili
radikali svoječasno proti verifikaciji
mandatov HRSS, dočim so bili samo-
stojni demokrati za verifikacijo. Ko pa
so bili mandati verifikirani, so radikali
zrušili koalicijo nacionalnega bloka, da
bi sklenili sporazum z istimi radičevci,
katerih mandatov niso hoteli verifikira-
ti. Nadalje ostro napada delo sedanje
vlade, ki da je čisto partizanstvo. Pri-
tožuje se nad preganjanjem uradništva
in pravi, da si na Čehoslovaškem Hlin-
ka, ko bi dobil vlado v roke, ne bi upal
preganjati nacionalne in državotvorne
elemente, kakor se to dogaja pri nas.
(Zal, da se je g. Pribicević tako pozno
spomnil na nedopustnost persekucije
uradništva. Op. ur.). Za njim je govoril
Juraj Gašparac o notranji politiki, o or-
ganizaciji SDS in predlagal, da se iz-
razi dosedanjemu odboru zaupanje. Na-
to je govoril Pribislav Grisogono o zu-
nanji politiki, nakar se je zborovanje
prekinilo in nadaljevalo popoldne. Po
odhodu je govoril dr. Krizman in se
nekateri člani stranke ter Gligerijski Bo-
žović: sprejeto je bilo nekaj resolucij o
agrarnem vprašanju, nakar je bil kon-
gres prekinjen ter se zborovanje nadi-
ljuje danes.

PAŠIĆ PROTI BRODARSKEMU SINDI- KATU.

Beograd, 7. dec. Trdi se, da je g. Panja
Radojević vodil celo akcijo proti beograjs-
skemu brodarskemu sindikatu v spo-
razumu s Pašićem in St. Radičem. Vsled
tega je moral biti uspešen in se mu ni
bilo treba bati težkih posledic za sebe.

BARBUSSE V BEOGRADU.

Beograd, 7. dec. Po dvodnevnem biva-
nju v Beogradu je sinoči odpotoval v Pa-
riz znani francoski književnik in publi-
cist g. Barbusse. Včeraj mu je beograjs-
ko delavstvo priredilo v kavarni »Petro-
grad« čajanko, katero priliko so pora-
bili komunisti, da se zberejo in manife-
stirajo svojo solidarnost. Barbusse je
prišel v spremstvu nekaterih komuni-
stičnih omladincev. Pozdravil ga je Sima
Marković kot velikega borca za ideje
tretje internacionale. Gospod Barbusse
se je zahvalil za ljubeznivost beograjs-
skega delavstva in obljubil, da bo v
Parizu svojim tovarišem pripovedoval o
visoko razviti razredni zavesti delavstva
Jugoslavije. Ob 7. uri je g. Barbusse od-
šel v spremstvu večjega števila delavcev
na kolodvor in se odpeljal proti Parizu.
Pred odhodom v Beograd je zvedel, da
je bil prevajalec njegovega »Peklat Mo-
ša Pijade obsojen na dvajsetletno ječo.
Barbusse mu je poslal toplo pismo, v
katerem ga imenuje svojega sotrudnika.
Zeel se je z njim sestati, kar pa ni bilo
mogoče.

Dunajsko pismo.

ITALIJANI NA DUNAJU. — UKRAJINSKI JUBILEJ. — DVE NASI ZABAVI V DVEH DNEH.

Na Dunaju, 3. decembra 1925.

Zadnjič sem omenil, da je jugoslovanska kolonija dvakrat večja nego italijanska, ali da se znajo Italijani veliko bolje uveljavljati in javno kazati. — Italijani imajo tu mnogo čisto svojih velikih trgovskih podjetij, dve banki, in vse dobro uspeva. Imajo tudi svojo Trgovsko zbornico, ki je v stalni zvezi s češko, ogrsko, rumunsko, poljsko, bolgarsko, švicarsko, francosko, angleško, rusko in — turško, le jugoslovanske zbornice ni! To je pač najboljši dokaz, kako razume vaša vlada ... varstvo svojih trgovskih interesov. Zato pa stalno propada vse, kar je jugoslovansko. Pred štirimi leti smo imeli tukaj 15 spedijskih in izvoznih podjetij, danes jih životari le še dve. Imeli smo tu pet popolnih bank, danes ... še troje močno okrnjenih. Propadli sta: Jugoslovanska komercijalna in Jadranska, — Hrvatska eskomptna banka je še tu Komanditna družba Pollak). Slavenska banka je le še po imenu in v minijaturi, bratje Bošković (ali: Boschkowitz) imajo še malo menjalnice. — Že vidim dan, ko pridejo iz Beograda s predlogom, da se treba na D. ustanovi Trgovsko zbornico, ako hočemo še kaj rešiti in ne mirno gledati, kako nas vsi sosede izpodrivajo. — Naj le pridejo, takrat jih bodo slišali!

Pisal sem že kako Italijani skrbijo za svojo kolonijo, posebno za dijaštvo. — Danes naj še povem, da je Italija ustanovila tu — državno ljudsko šolo. V prvem razredu je celih 12 otrok, med temi so trije Slovenci. Tako daleč gre skrb Italijanov za svoje državljane v tujini. — Kako lepi predlogi so pokopani v Beogradu!!

Ukrajinska kolonija na Dunaju je slavila v nedeljo — stoletnico obstanka ukrajinske unijske cerkvene občine in cerkve v Postgasse. Cerkvenih obredov se je udeležilo veliko Ukrajincev, da je bila cerkev polna. Videti je bilo tudi mnogo inteligentov. — Obredi so močno podobni pravoslavnim.

Dne 1. t. m. je bila v pravoslavni cerkvi tukajšnje srbske cerkvene občine svečana liturgija v spomin na 1. dan decembra 1918. Ker je prota Mišić umrl, ga nadomestila neki ukrajinski pop, ki se je dobro naučil srbski. — Udeležba pri takih prilikah navadno ni velika. Poslanstvo in konzulat sta vedno dobro zastopana. — Devetdeset odstotkov jugoslovanske kolonije na Dunaju so — katoliki, a za nje ni državnega praznika. — Ali je to v redu? Menda ne!

Poročal sem že, da bo 6. t. m. koncert Hrvatskega društva Prosvjeta v proslavo 30 letnega obstanka. — To bi bila za vsa

jugoslovanska kolonija prilika, da pride kolikor možno mnogo Jugoslovancev na pošteno domačo zabavo, da se tu medsebojno spoznavajo itd. Ali zopet nam kvari veselje Uduženje žena Srba, Hrvat in Slovenca, ki je bilo sicer ustanovljeno kot: Uduženje jugoslovanskih žena. To SHS-ovstvo je že lani enkrat priredilo čajanko baš na večer koncerta v Prosvjeti. Da bi se zopet kaj takega ne ponovilo, je Prosvjeta naznanila že pred osmimi tedni Uduženju, da bo 6. t. m. proslava 30 letnice s koncertom. — Uspeh je tak, da Uduženje žena SHS prireja dan poprej, v soboto 5. t. m. v dvorani hotela Pošta — nekaj zabavni večer!! — Da obe zabavi, v soboto in v nedeljo, ne moreta uspeti tako, kakor si želijo prireditelji, je uveljavno! Mnogi se jezijo in ne gredo sploh nikamor! — Ali je to potrebno? Menda ne!

Ruski hudožestvenik gospodin Južnij je že zopet na Dunaju s svojim »Plavim pticem« (Der blaue Vogel). Na razpolago ima ponosni Volkstheater, kjer so vse predstave popolnoma razprodane. — To so takozvane »ponosne predstave« od polenajstih dalje, po običajni večerni predstavi. — »Der blaue Vogel« daje rusko-nemške predstave, prevladuje pa le ruski jezik. Kritika je jako lahkava. — Gosp. Južnij je že večkrat preropal vso Evropo.

Mojster Franz Mehár se je zopet proslavil s svojim petindvajsetim delom: Paganini, opereta v treh dejanjih. — Libreto sta napisala Paul Knepper in Bela Jendach. — Lehár je pisal v »Bühne«, da je »Paganini« kos njegove duše in je z njim sam najbolj zadovoljen. — Na Dunaju ga daje zdaj večer za večerom »Johann Strauss Theater«, ki je vedno razprodan. — To opereto si je takoj pridobil tudi gledališče »Scola« v Milano. Premijero je vodil Lehár sam ter žel v Milano veliko slavo. — Kdor mojih čitateljev pride na Dunaj, naj ne zamudi prilike!

»Volkstheater« je v konkurzu, ali oboje prireja predstave na svoj račun. Pravijo, da tako gre še dosti dobro. Predstave so prav dobre. — Po novem letu bo najbrže tudi za to »Ljudsko opero« bolje, kajti mestni fiskus je znižal davek na zabave za polovico. — »Theater an der Wien« daje še vedno mikavno opereto »Orlovi«; libreto je spisal sam ravnatelj Marischka, godbo pa je zložil Granichstätten.

Naš dr. Adrian (dr. Maks Moric) gostuje zdaj v Aussigu na Češkem z velikim uspehom. Kritike v časopisih so nenavadno lahkave. A. G.

Politične vesti.

— Razširjenje vlade ali nove volitve. Tako označuje »Jutarnji list« situacijo. Razširjenje vlade je aktualno vsled bližajočega se kraljevega kronanja. Na najbolj merodajnih mestih se želi, da bi bila tedaj vsa plemena zastopana v vladi. Intransigentno stališče SLS, zlasti njen zadnji nastop v korist Vatikana proti interesom jugoslovanske države, pa skoraj onemogočuje, da bi vstopila SLS v vlado. Vsled tega se računa tudi na možnostjo novih volitev. Te bi se vršile na osnovi odobritve politike sporazuma. Zato bi jih tudi vodila vlada sporazuma. Za volitve sta tako Pašić ko Radić. Vendar pa je jasno, da volitev pred sprejetjem proračuna ne bi bilo. To tudi iz strankarsko tehničnih razlogov. Pač pa je verjetno, da se vrše v marecu ali aprilu oblastne in občinske volitve ter bi izid teh volitev odločil tudi nadaljnji potek dogodkov. Ni pa končno izključeno, da nastopijo še preje odločilni dogodki, ki bi dočela izpremeniti dosedanje politično situacijo v Jugoslaviji. Nastala bi nova in še bolj dosledna politika sporazuma, ki bi uveljavila ves jugoslovanski narod v pozitivnem delu za državo.

— Nepotrebno poudarjanje. »Slovenec« pripominja z ozirom na naš sobotni uvodnik, da si treba zapomniti, da se mi ne strinjamo s kulturnim programom SLS. Čisto nepotrebna važnost, ker smo to poudarili že v svojem prvem programu iz leta 1924. In mislimo, da bi se »Slovenec« sam čutil, če bi se strinjali z njegovim kulturnim programom, ki je sicer lepo lakiran, ki pa v časih, kadar je moč v rokah SLS, dosledno izgubi svoj lak.

— O snovanju novinskega bloka v Zagrebu je napisala »Naša Straža« notico, ki dokazuje, da je »Naša Straža« o tej stvari sicer nekaj slišala, da pa o celi stvari pravzaprav nič ne ve. Zlasti pa je komična trditve, da se bodo samostojni demokrati v kratkem združili z radikali. Če bi napisalo to trditev »Jutro«, bi bilo čisto v redu, da pa dela »Naša Straža« reklamo za samostojno demokratsko stranko, pa je le malo čudno.

— Koroška debata v avstrijskem parlamentu. Nemški kričaji so vložili v avstrijskem parlamentu interpelacijo, češ da se iz Radićevega govora v Ljubljani in priprav Orjune vidi, da hoče Jugoslavija iztrgati Koroško in se polastiti še Štajerske. Kričava interpelacija nemških šovinistov je tem bolj smešna, ker so tukajšnji nemški listi sami opozorili avstrijsko časopisje, da je moralo nasteti mistifikacija, ko je pisalo, da je Radić govoril o Koroški. Socialni demokrati so pri debati o interpelaciji demonstrativno zapustili dvorano, ker ne morejo sodelovati z zunanjim ministrom dr. Mataja. Interpelantu dr. Dinghoferju je odgovarjal podkancler Waber, ki je poudarjal, da je jugoslovanski zunanji minister odločno izjavil, da jugoslovanska vlada na noben način ne bi trpela nobene kršitve avstrijskih mej. Waber je dalje izjavil, da je tudi avstrijska vlada prepričana, da ne obstoje nobene nevarnosti za Koroško. — Kako je vplivala interpelacija Dinghoferja, se vidi iz komentarja »Arbeiter Zeitung«, ki poudarja, da

je interpelant na široko razpravljal o vsakem traču. Tako je utemeljeval: »jugoslovanski minister je baje dejal, »tako se govori«, »dalje se trdi« in slično. Interpelacija Dinghofera ni torej rodila slave za nemške nacionalce, je pa vseeno opomin tudi našim ljudem, da bolj preudarjajo svoje besede in da manj paradirajo s tem, »kaj da bodo še vse zvelice«.

— Vojaška konvencija je sklenjena med Poljsko in Malo antanto. Konvencija se tiče samo prevoza orožja, municije in vojnih potrebščin.

— Pred italijansko gospodarsko ofenzivo na Balkan. Časopisi poročajo, da je italijanski finančni minister de Volpi, ki je vodil pogajanja za ureditev italijanskih dolgov v Ameriki, predložil Mussoliniju svojo demisijsko. Volpi postane šef ameriško-italijanskega sindikata, ki bo finansiral italijansko industrijo. Volpi je izjavil, da bo pazil na to, da se bo ameriško posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev uporabljalo v prvi vrsti za razvoj italijanske trgovine v balkanskih državah.

— Pravica združevanja v Italiji odpravljen. Prefekt v Milano je razpustil strokovne organizacije stavcev, knjigovozov, risarjev in grafikov. Enako je bila razpuščena socialistična konsumna organizacija, ki je zaprosila v Manchesteru za posojilo.

— Uradniška vlada na Češkoslovaškem. Ker se Šrameku ni posrečila sestava nove vlade, je vrnil predsedniku Masaryku mandat in mu obenem svetoval, da naj še zaslisi ostale voditelje češkoslovaških strank. Predsednik Masaryk se je nato posvetoval s poslanci: Štribny (nar. soc.), Bechyň (soc. dem.), dr. Kramář (nar. dem.) in Měch (obrtnik). Ker so ostala tudi ta pogajanja brezuspešna, je bil poverjen v sestavo uradniške vlade dr. Černý, šef politične uprave na Moravskem. Dr. Černý je že enkrat sestavil uradniško vlado, ki je trajala od 16. septembra 1920 do 25. septembra 1921. V sledeči vladi dr. Beneša je bil Černý notranji minister. — Uradniška vlada pa se ne smatra kot končna rešitev, temveč bo vodil posl. Svehla dalje pogajanja za sestavo nove vlade. Govori se, da bo skušal pridobiti za vstop v vlado tudi nemški Bund der Landwirte in nemške socialne demokrate. V tem slučaju bi seveda narodni demokrati in češki klerikali izstopili iz vlade.

— Iz Rumunije. Proces proti poročniku Madarescu, ki je na neverjetno brutalen način ubijal tudi starce, žene in otroke, se bliža svojemu koncu. Da rešijo njega, so hoteli fašistični dijaki vdreti v zborovalno dvorano in mu prirediti velike ovacije. To so oblasti preprečile, pač pa so dovolili, da so smeli dijaki to storiti v skupinah po 25 mož. Uduženje rumunskih rezervnih oficirjev pa je izdalo oglaš, v katerem zahteva, da se proces proti ubijalcu Madarescu takoj ustavi, ker da je Madarescu storil samo svojo dolžnost. Komentar k temu oglašju je pač odveč.

— Rezultat pruskih deželnih volitev. V vsem je bilo oddanih 10.515.000 glasov, od katerih so dobili: socialni demokrati

2.747.000, centum 2.131.000 in demokrati 364.000 glasov. Tri glavne stranke weimarske koalicije so dobile torej 5.242.000 glasov, torej polovico vseh oddanih glasov. Ker pa je k temu treba prišteti še glasove ostalih strank, ki so vse za republikansko ustavo, in ker Berlin, kjer so republikanci v pretežni večini, ni volil, so torej volitve dokazale, da je prusko prebivalstvo trdno za republiko. Vsa opozicija, vključno s komunisti, je dobila samo 4.658.000 glasov.

— Odstop nemške vlade. Ker nima sedanja vlada dr. Lutherja po izstopu nemških nacionalcev več večine in ker je podpisan Locarnski sporazum, ki je preprečeval demisijsko vlado, je podal sedaj dr. Luther demisijsko. S sestavo nove vlade bo najbrže poverjen že danes dr. Luther. V zunanje političnem oziru bo program njegove vlade izvedba Locarnskega sporazuma, v notranje-političnem pa bo skušal doseči enotnost vladnih strank glede ureditve državnih financ. Vlado bi tvorili centum, nemška ljudska, bavarska in demokratična stranka, podpirali pa bi jo tudi socialni demokrati.

— Tudi Cumberlandska rodbina dobi odškodnino. Leta 1867. je bila vsled pritiska Bismarckova odstavljena vladarska rodbina Hannovera, ker je bila v ravnokar končani vojni na strani Avstrije. Pri tej priliki je bilo z dogovorom sklenjeno, da dobi vladarska rodbina Hannovera 6 milijonov tolarjev odškodnine. Ta vsota pa ni bila nikoli izplačana, ker je Bismarck vse premoženje rodbine Cumberland zaplenil in iz tega ustanovil takozvani velfski fond, s katerim je vzdrževal propagando proti rodbini Cumberland, pa tudi proti socialistom. Šele leta 1892. so se pričele izplačevati obresti odstavljene vladarski rodbini in sicer v višini 5.000 mark letno. Vsled inflacije so postale te obresti čisto brez vrednosti. Sedaj pa zahteva rodbina Cumberland, da se ji izplača odškodnina in sodišče je že zavrnilo predlog pruske vlade, da nima rodbina nobene pravice do odškodnine. Tako bodo nemški nacionalni sodniki bolj monarhistični ko Bismarck, ki je ustanovil nemško cesarstvo.

TURSKI TISK O SPORAZUMU.

Carigrski turški list »Stambul« piše: Z Jugoslavijo je ustvarjena zatvornica za Drang nach Osten. Skušali so jo porušiti s tem, da so izgrajevali Srbe in Hrvate drugega zoper drugega. Na ta način so upali, da bodo izzvali v kraljevini SHS državljansko vojno. Stefan Radić, svojevčasni prijatelj sovjetov, Madžarov in Avstrijcev se je zdel nekaj časa poslušno orodje za izvršitev tega načrta. Toda, znano je, kako so dogodki prekržili nemške račune. Nečak Stefana Radića, na čelu številne hrvatske seljaške stranke je sklenil pakt o bratskem sodelovanju med Srbi in Hrvati. Stefan Radić sam se je, priredši iz ječe, oklenil zopet dinastije, sporazumel se s Pašićem ter proklamiral, da bo posvetil svoje življenje in svoj vpliv srbohrvatskemu zblizanju. Namah je bilo ozračje razčiščeno.

Sedaj delajo Srbi in Hrvati, proženi s patriotičnim duhom, tesno združeni na konsolidaciji države ter na gmotnem in moralnem razvoju Jugoslavije, ki je neobhodno potrebna za ravnotežje na Balkanu in nedvomno tudi za ravnotežje v novi Evropi. Hvala Bogu, veliko nacionalno delo smo izvršili, je vzklilnik Pašić. Radić pa je rekel v izjavi, na katero aludiramo:

»Sporazum je pojem iz misli, ki je vzvišena nad tendencami strank. Sporazum nima pred očmi ničesar drugega kot državne interese. Ne bo trajalo dolgo in prepričali se boste o tem.«

Ze se govori o tem, da se grade na Hrvatskem nove železnice, da se da občinam široka avtonomija ter da se izvedejo temeljite reforme v upravi.

Iz »Revue des Balkans«.

P vo šolsko tromesečje.

Dne 1. t. m. so naše šole končale po novem šolskem zakonu prvo tromesečje. Djaki so dobili prvi izkaz o svojem uspevanju. Splošna sodbja je, da je bil učni uspeh v teh mesecih zelo slab. Po nekaterih razredih je dobila nadpolovica učencev nezadosten red v več predmetih. Kdo je kriv? Ali je naša šolska mladina res duševno manj vredna, ali vplivajo pri tem tudi drugi činitelji? Poglejmo!

Upoštevati se mora, da posejajo danes srednji šoli oni učenci, ki so obiskovali ljudsko šolo v vojnem času. Pouk v tej dobi je bil za naše sedanje srednješolce kaj nezadosten, vsestranski moten, dostikrat za celo leto prekinjen. K tej okoliščini pride druga, to je nezadostna hrana, razburljivost, nemirno življenje itd., katere okoliščine naravno tudi niso ostale brez kvarnih posledic na mlada, razvijajoča se telesa in nežno dušo in uprav te okoliščine kažejo danes svoje slabe posledice.

Druga in ne najzadnja krivda je to, da ima današnja šolska mladina preveč prostega časa, katerega si ne zna primerno razdeliti na zabavo in učenje. Očetje in njih namestitki so ves dan zaposleni v službah, ženska beseda pa živi mladeži veliko ne zaleže, in tako je dijak ves popoldan na ulici ali pa pri športnih igrah na polju. Zvečer pride zmujen domov, ne ljubi se mu učiti, v mnogih slučajih ga ovira še razsvetljava in družinske razmere. Tako gre drugi dan nič ali le napol pripravljen v šolo.

Nižmanj pa ne leži nadalje krivda slabega uspevanja naše srednješolske mladine na šoli sami, odnosno na načinu poučevanja. To velja zlasti glede jezikov. Dokazana resnica je, da učenec, ki si v nižjih razredih ne prisvoji v gotovi meri besednega zaklada in temeljito pravil slovnice, v višjem razredu v dotičnem jeziku ne more zadovoljivo izhajati. To velja glede prevajanja klasičkov, še bolj pa glede pismenih nalog. In vendar se najde po naših šolah mnogo profesorjev, ki smatrajo znanje besed in slovnico za po-

stransko stvar in polagajo glavno važnost na to, da učenec gladko ponavlja predložni prevod. To je napačno! Če ima učenec zvezi vsa leta dotičnega g. profesorja, še ga; naj pa dobi v višjem razredu strožjega učitelja, tedaj podleže. In kdo je tu kriv?

Smoteno in temeljito priučenje tujih jezikov zahteva po slovenskih šolah tudi ozir na višjo šolo. Dejstvo je, da Slovenci še nimamo in še dolgo ne bomo imeli svojih strokovnih knjig, vsaj vseh ne. Kako naj potem izhaja na univerzi slovenski dijak, ki se v srednji šoli ni naučil toliko srbohrvatske, nemščine ali francoščine, da bi mogel na višji šoli uporabljati strokovne knjige v teh jezikih?

Nekatere šole imajo pokvarjene fizikalne aparate, da profesor ne more predvajati potrebnih poizkusov. In vendar so za pojmovanje fizike poizkusi najboljše učno sredstvo.

Prav tako se ne more odobravati, da se pri redovanju znanja v kakem predmetu upošteva tudi vedenje učenca. Vedenje je točka zasebe s svojimi redovnimi stopnjami. Krivično je torej, če profesor učenca za to, ker je živahen, nemiren narave, strožje reduje pri znanju svojega predmeta, kakor pa onega, ki je mirne narave. Tak učenec je dvakrat kaznovan: s slabšim redom v predmetu in s slabim redom v vedenju samem. To je krivica.

Zato naj vodstva naših srednjih šol skrbijo, da po možnosti odpravijo navedena dejstva, v kolikor se tičejo šol samih.

Književnost.

DR. FRANCE VEBER: ESTETIKA. PSIHOLŠKI IN NORMATIVNI TELETJI ESTETIŠKE PAMETI.

XVI. + 344 str. 8°. Publikacija »Znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani«. Natisnila in založila »Zvezna tiskarna in knjigarnica« v Ljubljani 1925. Splošna knjižnica — znanstvena zbirka št. IX. Cena broš. 150 Din, vez. 162 Din.

Uvodne misli se pečajo s predmetom in načelnim delokrogom estetike. Avtor dokazuje metodološko in stvarno prioriteto takozvane psihološke estetike pred »objektivno«, zahteva poleg prve še normativno, ki pa jo po njenem delokrogu ostro loči od psihološke, podaja provizorni oris načelne strukture vsega estetskega doživljanja, končno pa še metodiko sledečih izvajanj. — Prvi del je psihologija elementarnega estetskega doživljanja. Avtor opiše in opredeli estetsko čustvo, razlikuje med zakonitimi pavrsami golega predstavljanja, kar mu omogoči, prouči svojo definicijo estetskega čustva na vse ali čaje. Nato določi zakonito mesto, ki gro napram estetskemu čustvu tudi »leptič in »grdobi« sami, in izkleshe neobhodno analitične in empirične relacije na vsakem estetskem čustvu. Vse to ga vede do končnega orisa načelne strukture vsakega estetskega čustva in pristojnega estetičnega objekta ter do ugotovitve zakonite šestorice »elementarnih estetičnih objektov«.

Drugi del je psihologija kompleksnega estetskega doživljanja. Po načelnem razmotrivanju o razlikah med elementarnim in kompleksnim estetskim doživljanjem ugotavlja avtor osobito dvoje kriterijev za svojo nadaljnjo izvedbo zakonitih pavrst kompleksnega estetskega čustvovanja. Prvi ugotegnemo nahajati na objektih estetskega čustva še posebne relacije, drugi pa ugotegnemo estetsko čustvo samo biti v zakonitih analitičnih in empiričnih zvezah z ostalimi čustvovanjem in stremljenjem. Iz prvega slučajja izvaja nato zakonito šestorico »elementarnih estetskih kategorij«, ki jo po pretresu drugega slučajja dopolni še s šestorico, oziroma štirinajstorico »posebnih« takih kategorij. Vse to mu končno omogoča, podati načelno karakteristiko vsakega (elementarnega in kompleksnega) estetskega duševnega stanja in pristojnih estetičnih objektov ter odbiti nasprotne teorije.

Tretji del je normativna estetika, pojmovana kot »logika estetske pameti«. Avtor po dala kritiko sodobnega pojmovanja estetske norme in oriše lastno stališče, ki mu omogoča, prenesti svoje pojmovanje človeškega spoznavanja tudi na estetsko polje in ugotoviti zanimiv paralelizem med umskim in estetskim področjem kljub ostalim razlikam med njima. Zato mu tudi normativna estetika na estetskem polju ni nič drugega, nego tradicijska, n. pr. Aristotelova logika — na umskem.

Četrty del prenaša gornje izsledke še posebej na vprašanje umetnosti, podaja definicijo in psihološki izvor umetnosti, nje klasiifikacijo in mesto v kulturnem in splošnem biološkem razvoju človeštva.

Knjigi je pridejan tudi izrpen stvarni register. Naroča se knjiga pri založnici »Zvezna knjigarni« v Ljubljani, Marijin trg 8.

»Grudac«. Prejeli smo enajsto številko »Grudca« prav premo vsebino. Ivan Albrecht priobčuje dve ljubki pesmi »Mi fantje« in »Moj deklíč«, Tone Gaspari štiri pesmi iz zbirke »Jesenske«, Gliša Koritnik pa »Bronasto kačo«. Miloš Stibler nadaljuje svojo poljudno razpravo o Macedoniji in opisuje življenje komitašev, katero ilustrira dvojno do godb. Joža Tašner, inšpektor ministrstva na agrarno reformo zaključuje svojo razpravo »Agrarni interesi in fakultativni odkup veleposedniških zemljišč«. Pero Horn piše o »Družinskem miru«, kot podlogi pri vrgoji otrok. Brodar prinaša poučen spis »Po gozdu in polju«, kjer navaja čitatelje kako morajo znati gledati oni, ki hočejo pozimi kaj na prostem najti! Dr. Göstl prav zanimivo piše o viraštvu in mazaštvu. Pripoveden del je zastopan po prevodu Arkadija Averčenko »Nadzornik Sapogov« in po narodni povedi »O svetem Kurentu«, katero je zapisal Fr. Kramar. V »Razgledu« je govor o organizaciji, prosveti in dogodkih po svetu. — List izdaja Kmetijska tiskovna zadruga in je namenjen v prvi vrsti kmečkemu ljudstvu, ki ga bo radi zanimive in poljudne vsebine gotovo veselo.

Dnevne vesti.

IN TI, DOMOVINA!

Va daljnje Nemčije smo prejeli sledeče pismo:

»Tudi mi v daljnji Nemčiji proslavljamo danes obletnico osvobođenja in ujedinjenja Jugoslovenov.

Proslavljamo jo na ta način, da zbiramo prispevke za podpore tukajšnjim jugoslovenskim brezposelnim delavcem, zakaj razmere so obupne.

Število brezposelnih narašča bolj in bolj. Zato pa prosimo tudi vas v domovini, da se spomnite v tujini življenja in nemili usodi prepuščenih bratov in sester.

Pozdravljamo vas in kličemo danes na dan obletnice ujedinjenja: Zivela država SHST! Zveza jugoslovenskih delavskih in podpor-nih društev v Dorstfeldu pri Dortmundu.

Sedmo leto ujedinjenja smo že praznovali in ob enem sedmo leto naše sramote, da se nismo spomnili naših izseljencev v tujini.

Njih usodi smo jih prepustili in dali jim nismo niti tega, kar jim po zakonu gre.

In vendar nas niso pozabili!

Ali pa se jih res ne bo spomnila domovina? Ali jim res ne bo mati?

— Projektirano kraljevo potovanje. Po poročilih iz Beograda je že danes sigurno, da obišče kralj Aleksander prihodnje leto uradno državne poglavarje Anglije, Francije in Italije. To se zgodi po kronanju, ki se vrši na vsak način v prvi polovici leta 1926. Pričakuje se, da bodo navedeni drž. poglavarji obiske vrnili ter se vrše zato že sedaj obširne priprave, ki se jih udeležuje celokupni jugoslovenski diplomatski aparat.

— Drugi dan svečanosti Narodne Odbrane. 3. decembra ob polu 10. so se podale delegacije na Avalo, kjer so položile vence na grob Neznane Junaka. Zastopanih je bilo nad 50 društev, korporacij itd. Slovence sta zastopala dr. Gregorin in dr. Triller. Položenih je bilo 10 vencev. Govorilo je več govornikov. V imenu Slovencev je počastil spomin za svobodo padlih dr. Triller. Ob 11. je bil v Saborni cerkvi parastos za vse umrle in pogrešane poverjenike in ustanovitelje Narodne Odbrane. Prisostvovali so mu razen članov glavnega in krajevnega odbora Narodne Odbrane zastopniki civilnih in vojaških oblasti, raznih društev in korporacij ter številno občinstvo. Popoldne ob 4. so bila v dvorani Kola Srbskih sester predavanja. Prvi je govoril bivši predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović. Govoril je o delu Narodne Odbrane. Omenil je med drugim sledeče: Zadelek akcije Narodne Odbrane sega v najtežje čase. Vršila je raznovrstne posle. Organizirala je v onih časih strelska ter razna humanitarna in patrijotična društva. Kmalu si je pridobila veliko avtoriteto, tako da je vplivala tudi na poslanske klube in vlade. Pri svojem delu je imela vedno pred očmi svoj glavni cilj: Narodno osvobođenje in ujedinjenje. Delala pa je vedno javno in odkrito. Koncem svojega govora je izrazil govornik željo, da bi obsegala tudi sedanja Narodna Odbrana vse narodne sile ter da bi izvedla započeto delo ujedinjenja do konca. Za Ljubo Jovanovićem je govoril narodni poslanec Jovan Jovanović o nacionalnih pokretilih v sosednjih državah. Tretji govor je radi pomanjkanja časa odpadel. Zvečer je bila v Narodnem gledališču slavnostna predstava.

— Vodnotehnična dela na iniciativo kralja. Sekcijski šef Mesarić potuje v spremstvu šefa sekcijskega glavnega hidrotehničnega oddelka po južni Srbiji ter inspicira vodnotehnične in druge zgradbe, ki so bile podvzete na iniciativo kralja.

— Pobijanje trahoma. V ministristvu za narodno zdravje se izdelujejo novi predpisi za vzpostavljanje ambulatorijev za pobijanje trahoma. Ministristvo je sklenilo ustanoviti take ambulatorije v vseh od trahoma okuženih krajih države v najkrajšem času.

— Za zgradbo šol. Minister prosvete Stepan Radić je izjavil, da se hoče najenergičnejše zavzeti tako v vladi kot v skupščini za to, da se zagotovo večji krediti za zgradbo novih šol v vseh oblastih. Ni izključeno, da se zajame v to svrhu večje posojilo.

— Jugosloveni na Reki. Naš reški generalni konzulat je končal popis jugoslovenskih jugoslovenskih državljanov. Ugotovljeno je, da živi na Reki 2000 jugoslovenskih rodbin. To število pa ni popolno, ko prihajajo še vsak dan naknadne prijave.

— Usnjarski kongres. Dne 9. t. m. se vrši v Beogradu kongres proizvajalcev usnja iz vse države. Na kongresu se bo diskutiralo o avtonomni carini na ekstrakte za prepiranje usnja.

— Nova oficirska šola. Vojno ministristvo namerava otvoriti v posloppu prejšnje mariborske kadetnice oficirske šole, kakršna obstaja v Sarajevu. Vodja zavoda naj bi postal pukovnik Kovačević, dosedanjí vodja v posloppu nastanjen inženjerske podoficirske šole.

— Nedeljski počitek v Osijeku. »Te dni se je vršila v osiješki trgovinski in obrtni zbornici od velikega župana sklicana anketa, ki se je bavila z vprašanjem nedeljskega počitka. Sklenjeno je bilo, da se uvede s 1. januarjem 1926 v Osijeku splošni nedeljski počitek.

— Celjska krajevna organizacija NSS. sklicuje svoj redni letni občni zbor na soboto, dne 12. decembra 1925 ob 8. uri zvečer v gostilniške prostore pri Božiču na Bregu s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika in računskih pregledovalcev. 4. Volitev odbora in računskih pregledovalcev. 5. Služajnosti. K točni in polnočestvni udeležbi poziva vse tovariše — Odbor.

— Brezposelnost v Nemčiji. Znana tvrdka Krupp v Essenu je odpustila pretekli teden nad 1200 delavcev. Za prihodnje tedne je dobilo odpoved nadaljnjih 3000 delavcev. Vsega skupaj nameravajo odpustiti 14.000 oseb. Pred kratkim je bilo zaposlenih pri podjetju še 24.000 oseb.

— Premestjenje nemških sodnikov južne Tirolske v Italijo. Innsbrucker Nachrichten poročajo iz Bozenu, da so dobili pred par dnevi vsi nemški sodniki tamkajšnjega deželnega sodišča poziv, da si izberejo službena mesta v stari Italiji.

— Nazadovanje bele rase. O črni in umeni nevarnosti se pri nas malo govori. Drugače v Ameriki in na Angleskem. Tam zasledujejo gibanje prebivalstva na vsej zemlji z večjim interesom. Statistični podatki za leto 1925 bodo pa skrbili Angležev in Amerikanecv še povečali. Ugotovljeno je namreč, da je od 1900 milj. ljudi samo še tretjina belopolnih, ugotovljeno je pa tudi, da se razmerje »belo proti barvastemu« vsako leto poslabša nam v neprimolgo. Japoncev bo leta 1950 že 80 milijonov. Indijci se bodo pomnožili do leta 1935 za 25 milijonov, dočim pada število porodov skoraj pri vseh belopolnih narodih od leta do leta konstantno. Zdi se, kot da bi zapuščala belo raso po tisočletnem trdem kulturnem delu življenjska sila ter da ni več bogve kako daleč čas, ko se bodo jela barvasta plemena pripravljati za odločilni boj z belo raso za svetovni imperij.

— Iz prosvetne službe. V višjo skupino so pomaknjeni profesorji srednje tehnične šole v Ljubljani Mihael Presl, Oton Grebenc, Josip Čopić in Stanko Dimnik.

— Iz poštne službe. Premesčene so poštne uradnice: Marija Tekavec od pošte Ljubljana 5 k pošti Ljubljana 1, Olga Moser od pošte Ljubljana 1 v Dol pri Ljubljani, Justina Blinc iz Metlike v Toplice pri Novem mestu in Stefanija Šibovec od pošte Ljubljana 1 v Ormož.

— Iz davčne službe. Davčni upravitelj Miroslav Pirkmajer pri davčnem uradu Ljubljana mesto je imenovan za davčnega lustratorja v 2. skupini II. kategorije pri delegaciji ministristva financ v Ljubljani.

— Poveljnik sušaške luke Celigoy je premeščen kot voditelj gradbenih del v naši svobodni coni v Solun.

— Promocija. V soboto je bil promoviran na graški univerzi za doktorja prava Jožef Jurin iz Ptuja.

— Silni viharji na Egejskem morju. Ze par dni divjajo po Egejskem in južnem Jadranskem morju silni viharji. Neprenehoma prihajajo od ogroženih ladij kliči na pomoč. Usoda več ladij je negotova, ker niso poslane po klicih na pomoč nobenih poročil več. V pirejski luki je potrošil vihar veliko škodo. Pristaniški delavci v ogroženi coni nočejo delati. Morski valovi so poplavlili veliki trg sredi mesta. Parnik »Irene« se je zaletel v nekega vlačila ter se potopil. Parnik »Marionka« bi bil pred vhomom v pristanišče kmalu ponesrečil, drugi parniki so ga rešili z največjim naporom pogina.

— 12 ljudi zasutih od lavine. Na bavarsko tirolski meji je zasula lavina skupino 30 oseb. Od teh jih je bilo rešenih samo 18, 2 so izlekli izpod snega mrtvi, 10 jih je ostalo pod snegom.

— Vremenske katastrofe v južni Srbiji. Iz Skopja poročajo: Velike vodne mase so odnesle na cesti Struga—Debar 7 mostov, medtemi tudi takozvani »pekleni mosti«, ki so ga gradili z velikimi gnetnimi žrtvami in nenavadnim naporom celi dve leti. Snežni zameti in silna burja onemogočajo železniški promet med Gostivarjem in Strugo, Tetovim in Kičevim, Štipom in Kočanami ter Prizreom in Vardištem. Oblasti so poslale težko prizadetim prebivalcem na pomoč orožnike in vojaštvo. Najbolj prizadeti so okraji Prizren, Tetovo in Bregalnica.

— Orkan in snežni zameti v Floridi. Kakor poroča »Matine«, divja te dni v Floridi hud orkan zvezan s snežnimi zameti, ki povzročata veliko škodo. Sneg je v Floridi, deželí pomladi nekaj izredno redkega.

— Arktičen mraz v Skandinaviji. V vsej Skandinaviji je zavladala arktična zima. V severni Švedski je kazal toplomer v eni zadnjih noči — 35°. Večina pristanišč je tako zamrznjena, da je ukinjen ž njimi ves pomorski promet.

— Bolgarski komitaši v bregalniskem ozemlju. V bližini sela Smiljanar v bregalniskem ozemlju se je pojavila tolpa bolgarskih komitašev. Preiskava je ugotovila, da so imeli komitaši v vasi večje število komplicov. Osem vaščanov z župnikom vred je bilo aretiranih.

— Mlad sadističen morilec. Newyorško javnost razburja nov umor, ki spominja na zločin milijonarjevih sinov Loeba in Leopolda. 23letni Gordon Pirie je umoril svojega 19letnega spečega sošolca, ga oropal ter denar poglaval v družbi lahkih žensk. Truplo umorjenega je skril pod svojo posteljo. Vprašan po motivih, je izjavil, da je izvršil dejanje, ker ga je ravno veselilo.

— Uboj v vlaku. Pri Neaplju je prišlo te dni v vlaku v nekom vozu II. razreda iz neznanih vzrokov med potniki do prepira, ki je končal s tem, da so bile tri osebe ubite, ena pa smrtno nevarno ranjena.

— Collarich na potu v kaznilnico. Te dni se je peljal skozi Trst znani istrski tolovaj Ivan Collarich, ki je bil, kot smo poročali, pred kratkim pred puljskim sodiščem obsojen na dosmrtno ječo. Collarich potuje v posebnem vozu v »časnem« spremstvu enega podčastnika in 6 dobro oboroženih žandarjev.

Pot ga vodi v kaznilnico na samotnem otočju Santo Stefano Ventotene, kjer je bil svoj čas zaprt prosluli tolovaj Mussolino, ki je tam zbuznel in končal dni svojega življenja. Med temi mračnimi zidovi bo prebil Collarich pred vsem 11 let v samotnem zaporu, ako ga prej ne reši smrt. Zdi pa se, da si Collarich ne beli glave radi žalostne usode, ki ga čaka, kajti na njegovih ustnicah kroži še vedno skoro neprestano prezirljiv, ciničen nasmeš Lopov je namreč še vedno prepričan, da se mu bo posrečilo pobegniti.

— Bivši državni podtajnik — tat. Te dni je bil v Beogradu aretiran bivši državni podtajnik Vojislav Paunović, ko je ukradel v nekem tamkajšnjem varileju svojemu sosedu iz žepa 2000 Din.

— Boksarski champion — član vlomilske tolpe. Iz Prage poročajo o senzacionalni aretaciji prvega čehoslovaškega boksarja. Franc Rose je bil aretiran, ker je ugotovljeno, da je član 14 članske vlomilske tolpe, ki je izvršila nedavno milijonski vlom v trgovino prškega juvelirja Rienerja. Tolpi načeljuje Ivan Rose, boksarjev brat. Francu se očita poleg tega velik vlom v Chrudimu. Franc Rose, čigar pravo ime je Franc Ružička, je užival v praških sportnih krogih velik ugled, bil je pa tudi v inozemstvu dobro znan.

— Senzacionalna goljufija. Monakovska policija je razkrila te dni redke slučaj goljufije z zavarovalnico. V sportnih krogih znani trgovec Theodor Porté je simuliral, da je ob priliki smučanja smrtno ponesrečil. Razširil je bajko, da je padel v globoko skalno razpoko, iz katere ga ni mogoče potegniti. S tem je hotel ogoljufati neko zavarovalno družbo za 200.000 zlatih mark. Družba je pa izplačala njegovi soprogi za enkrat samo 40.000 zlatih mark. Sedaj je ugotovila policija, da se je pripeljal lopov že 3 dni potem, ko je »smrtno ponesrečil«, v Alzacijo v svoj rojstni kraj. Goljufiva zakonska dvojica je že pod ključem.

— Originalen trik pariških vlomilcev. Te dni sta dobila gospod in gospa Dupont v Parizu po pošti v kuverti dve vstopnici za kino. Priložen je bil listič, na katerem so stala besede: »Od — od — Uganite!« Zaman sta si belila gospod in gospa Dupont glavo, kdo bi utegnil biti generozni pošiljatelj dragih listkov. Podala sta se v kino. Ko sta se vrnila, je bilo njiju stanovanje oplenjeno, na mizi pa je ležal listek, na katerem je bilo napisano: »Sedaj pač veste, kdo vam je poslal listke za kino.«

— S poglavarjem Indijancev pobegnili. Mesto Chicago je doživelo svoj prvi letošnji družabni skandal. Najlepša mlada dama je izginila s plesne priredave v vili nekega milijonarja. Odvedel jo je vsled svojega bogastva in lepote znani poglavar Indijancev, črni panter. Odpeljala sta se z avtomobilom ter izginila brez sledu.

— Zagonetna izguba spomina. Te dni je umrl v Oklahomi bankir John Porter Williams. Iz njegovega testamenta izvemo njegovo nenavadno, romantično preteklost. Dne 11. julija 1915 se je zbudil v nekem tamkajšnjem hotelu, ne vedoč, kako je prišel tja. Vse mu je bilo tako tuje, kot da je padel na zemljo pravkar iz neba. Pogledal je v zrcalo: lastni obraz mu je bil popolnoma neznan; pozabil je, kdo da je, kako se piše, s čim se je doletel bavil. Ker ni imel pri sebi nobenih dokumentov, je poizvedel pri portirju, pod kakšnim imenom se je prejšnji dan vpisal. V listnici je imel samo 400 dolarjev. Zato si je moral poiskati službo. Imel je srečo, dobil je mesto v neki banki, kjer je napravil sijajno karijero. Medtem je seveda tudi že poizvedel, kdo da je pravzaprav, poizvedel je pa to na ta način, da je dal prinesiti svojo sliko od vseh večjih ameriških listov. Srečen mož ni bil. Zagoneten slučaj mu je povzročal duševne depresije.

— Nepričakovan učinek povodnji. Zadnja povodenj v Atenah je razkrila več starih grobov velike arheološke vrednosti. Narasli potok Lykabetos je namreč raztrgal cesto, naker se je prikazalo 30 starih grobov, v katerih se nahajajo vse polno zlatih predmetov velikanske vrednosti in pet mumij.

— Rimski pozdrav je predpisan sedaj po vseh italijanskih državnih uradih, torej tudi višjih in enaki ne smejo več pozdravljati z odkrivanjem, temveč z dviganjem iztegnjene desnice v višino glave. Po vzgledu državnih uradov je uvedla ta pozdrav te dni tudi tržaška mestna občina za svoje uslužbence. — »Giornale d'Italia« objavlja predpise o medsebojnem pozdravljanju med armado in milico. Po teh predpisih morajo vojaki in podčastniki armade pozdravljati častnike milice, miličniki pa častnike armade. Častniki armade in milice so si med seboj enaki, medsebojno pozdravljanje je dolžnost tovarišva.

— Skandal pri žrebanju državne loterije na Dunaju. Te dni se je vršilo na Dunaju žrebanje srečk državne dobrotelne loterije. Glavni dobitek znaša 1 milijardo avstrijskih kron (1 milijon dinarjev). Zanimanje publike za loterijo je bilo izredno veliko, — tako da so bile prodane že par dni pred žrebanjem vse srečke, — naval na dvorano, v kateri se je vršilo žrebanje pa je bil naravnost ogromen. V dvorano, v kateri je prostora za 100 oseb, so silili tisoči. Vsled tega je nastala v dvorani in na hodnikih strahovita gneča. Milijarderji in spe so se tako prerivali da je bila več osebam strgana vsa obleka s telesa. Neka ženska je omedlela, bila je pa tako zagvozdena v gneči, da je skoro pol ure niso mogli prenesti na sveži zrak. Med množico so bili zastopani vsi sloji prebivalstva: Elegante dame in gospodje so se borili za vstop z branjevkami, deklarirani in capini. Le s težavo je odstranila policija del občinstva. Ves čas je bil velik tumult, tako, da je morala komisija žrebanje, ki je trajalo 2 uri in pol parkrat prekiniti.

— Rjavi hrošč v decembru. V mariborskem mestnem parku je našel te dni neki izprehajalec pod nekim drevesom rjavega hrošča, ki je lezel popolnoma čil in čvrst okrog.

KOLINSKA CIKORIJA JE RES IZBORNA

— Misteriozna dama na Dunaju. Dunajska senzaciježeljnost ima te dni zanimivo snov za razgovor. V mestu se je pojavila veelelegantna krasotica srednjih let, ki poseča samo prvovrstne lokale. Prihaja vedno brez spremstva, vendar pa za moško ljubezen ni nedovzetna. Zgodi se vsak dan enako: Prej ali slej prisede k njej kak kavalir, s katerim duhovito in temperamentno čeblja, flirtuje in pleše. Končno zapustita skupaj lokal. Sledi kratka, vroča avantura. Pred razstankom dogovori dama z galanom nov rendez-vous, toda ne drži besede. Kavalir je ne vidi nikdar več. Če pa se mu slučajno posreči, ga hladno toda vljudno odslovi, kot da ni bilo med njima nikdar ničesar. Nagrade za ljubezen ne vžame od nikogar ter si ne da sploh od nikogar ničesar plačati. Vselej pa se izda dama za soprogo kakega sedanega ali pa bivšega ministra, kar pa se je še vedno izkazalo kot mistifikacija. Za dunajsko javnost in policijo je dama doslej zagonetka...

Ljubljana.

1— Mestno drsališče pod Tivolijem se je v soboto odprlo.

1— Hudobna poškodba. V petek ponoči je odprl neznan zlikovec v novi zgradbi Jenkova ulica 13 vodovodno cev, vsled česar so bili kmalu vsi spodnji prostori pod vodo. Vsled pritiska se je podrl zid sosednje hiše in voda je udrta tudi tamkaj v sobe. Škoda se ceni na 10.000 Din.

1— Tatvina. Trgovec Franc Zevnik iz Dobropolja je kupoval v petek popoldne v trafiki pri glavnem kolodvoru cigarete ter pozabil pri tem na oknu listnico z vsebino 2000 Din. Dasi se je vrnil že po par trenutkih, listnice ni bilo več na oknu. Odnesel jo je spreten in nagel uzmovič.

1— Mestna zastavljalnica ima tomesčno dražbo aprila 1925 zastavljenih predmetov 10. decembra t. l. ob 3. uri popoldne.

DOPIS.

Kranj. Poleg veličastne poklonitve na Prešernovem grobu, ki se je vršila dne 3. t. m. hoče Kolo jugoslov. sester v Kranju dostojno proslaviti 125letnico rojstva našega pesnika-prvaka še s prireditvijo »Prešernove akademije« dne 7. t. m. ob pol 9. uri zvečer v gledališki dvorani Narodnega doma. Na akademiji sodelujejo naši odlični kulturni delavci po naslednjem vsposodu: 1. A. Nedved: Pod oknom, Dr. Ipavice: Zapuščena in Dr. Jenko: Strunam izvaja Godelni kvartet orkestra Narodne Citalnice. 2. Prešeren in njegova doba, govori univ. profesor g. Dr. Kidrič. 3. A. Hajdrih: Pod oknom, K. Mašek: Strunam poje moški zbor Narodne Citalnice. 4. Prešeren: Sila spomina, Krst pri Savici — uvod, Neiztrohnelo srce, recitira tragedkinja ga. Marija Vera. 5. Fr. S. Vilhar: Nezakonska mati in Ukazi, poje operna pevka ga. Lovševa. 6. J. Michl: Pevcu, Fr. S. Vilhar: Mornar, poje konservatorist g. Marjan Rus. 7. K. Mašek: Barkarola, orkester. 8. Ziva slika: Slava Prešernu. Soliste spremlja na klavirju pianistka gdč. Vera Majdičeva. Po akademiji družabna zabava. K tej počastitvi Prešernovega spomina, ki bo kakor razvidno tudi prvovrsten umetniški užitek, ni vabljenjo le kranjsko meščanstvo temveč tudi zastopniki kulturnih društev in ustanov iz Ljubljane.

Gospodarstvo.

VINSKA RAZSTAVA IN SEJM IVANJKOVCI.

Za to prireditve, ki se vrši v četrtek dne 10. t. m. je prijavljenih preko 3000 hl vina

Senzacija dneva!

Danes zadnjikrat!

Vihar smeha!

Najboljši komik sveta! Svetovno znan in splošno priljubljen!

Charlie Chaplin

„13. pustolovščina“

Kolosalni uspeh pri večerajšnjih predstavah! Če želite razvedrila, potem hitite takoj po vstopnice.

Predstave se vrše točno ob: 4., pol 6., pol 8., 9. uri. Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

Glavni kino MATICA, voditelj kino v Ljubljani (Tel. 124)

letošnjega letnika in nad 200 hl starejših letnikov. So to vina iz najboljših hribov Ljubljanskega-Ormoških vinogradov, ter letos splošno dobre kvalitete.

Razstava se vrši v dvorani tik tukajšnjega kolodvora. Dvorana je zvezana z dobro restavracijo. Otvoritev se vrši po prihodu prvega vlaka iz Ormoža to je ob 9.06. Ugodne zveze sem so iz Murske Sobote ob 5.50 uri, iz Maribora ob 5. uri in 8.27 uri, iz Ljubljane ob 5.27 uri, iz Zagreba ob 5.40 uri, nazaj pa proti Murski Soboti ob 10.59 uri in 18.05 uri proti Mariboru, Ljubljani in Zagrebu od tukaj ob 16.31 in ob 19.52 uri. Zanimanje za priraditev je zelo veliko. Z ozirom na ugodno lego razstavnega prostora in dobre železniške zveze obisk v najslabšem vremenu ni zvezan z nobenimi štrpaci.

ZBIRALEC OTROK.

Nekoč je živel v Franciji mož, ki je podlegel svojevrstni strasti. Zbiral je otroke. Vso svojo častilakomnost je usmeril na to, da si preskrbi otroke vseh vrst, katere je po zakonu mogoče imeti.

Prvi v njegovi zbirki je bil adoptiran otrok. Po francoskem zakonu se sme adoptirati otroka le v tem slučaju, če se drugih otrok nima. Nato se je povslej do naravnega otroka; tudi tega si je nabavil brez posebnih težav. Francoski zakon pa ima za nezakonke otroke dve stopnji, namreč naravnega otroka, ki izvira iz dveh neporočenih oseb, in illegitimnega otroka, kateremu je oče ali mati poročena oseba, ki pa ne izvira iz legitimne zakonske polovice. Kot tretji je moral torej slediti illegitimni otrok. Kot

medij mu je služila tu mlada žena nekega starega notarja, ki je v čisto naravnem času prispevala tega novince v veliko začudenje in presenečenje svojega moža. Sedaj pa je sledil čisto svojevrsten eksperiment: l'enfant incestueux, otrok krvosramnega rodu, ki je lahko le plod krvnih sorodnikov v najbližjem kolenu. Svoji neporočeni sestri se je zbiralec lahko zahvalil, da si je z malimi stroški nabavil tudi tega. Francoski zakon, ki posveča posebno pažnjo otrokom, čemur se pa radi nazadovanja rojstev ne smemo čuditi, pozna tudi »enfant légitimé«, torej legitimne otroke. To je naraven otrok, ki postane po poroki roditeljev zakonski. Posrečilo se je spretnemu zbiralcu zapeljati mlado damo, in obljubil ji je zato poroko. Po rojstvu otroka se je z njo čisto enostavno poročil. Na ta način pa je ujel dve muhi

na en udarec, namreč legitimnega in ne dolgo po tem tudi zakonskega otroka. Misli je, da je s tem njegova zbirka popolna in z očelovskim ponosom je zrl na otroke, ki so se mirno med seboj igrali.

Ko pa je nekega dne nekemu staremu prijatelju iz mladostnih dni zaupal skrivnost svoje zbirke, in s ponosom pristavil, da je zbirka popolna, in da se ne more noben človek na svetu ponasati s tako redko kolekcijo, je vskliknil prijatelj: »Prekanec! Praviš, da je zbirka popolna? Kje pa je postumni otrok?« Od tega časa je bil zbiralec ves zmešan. Kaj pomagati zbirka, če ni popolna? Dovolil je potrebne priprave, da je zagotovil zadnjemu otroku vstop v zbirko, in ko je bilo rojstvo otroka le še vprašanje nekaj dni, se je obesil. — Sedaj je bila zbirka popolna.

Konjaku Okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Treba je bilo najprej umiriti konja; uiti tako ni mogel hitremu avtomobilu — pomisliti je bilo le, kako vjeti konja, ne da ranijo privezanega jezdeca.

V razdalji umiri konj svoj tek, potem teče še nekaj v trahu, nato se začne zopet pasti. Možu so bile zvezane tudi roke, sicer bi bil gotovo mahal z njimi.

»Mazepa! ponovi Leonor.« »Mazepa v pampi!«

»Slišite«, začne Adam, medtem ko gleda proti centavru in njuha tobak, »nekoč sem čital povest o Indijancih, pri njih je bil belokozec v gosteh, sprejeli so ga popolnoma prijazno — ampak bil je svinja — bil je upazan falot, se muhotel reči — in je neko indijansko ženo zazazaval... no, že veste, kaj menim — z eno besedo imela sta se — tudi žena je bila kriva — in ko je prišlo vse na dan, so zvezali Indijanci oba na divjega konja in ga zapodili ven v prerijsko...«

»Da, da, to je bil Mazepa!«

»Ne, ne, Mazepa mu pa ni bilo ime; ime mu je bilo drugače.«

»Menim le, da je bila to ista usoda kot Mazepa. Ali še niste ničesar slišali o njem?«

»Jaz? Ne.«

»To je bil znamenit kozaški vodnik v 17. stoletju. Tudi on je zakrivil nekaj podobnega zoper ženo nekega magnata; tedaj so ga navezali konju na hrbet in

ga zapodili v stepe. To snov so umetniško že večkrat uporabili.

»Umetniško? Na, ne vem, kaj naj bi bilo tu pravzaprav umetniškega. To je popolnoma enostavno in sicer prav nesramna nesramnost. Ali jo je tudi pojedel?«

»Pojedel? Koga?«

»No, ženo.«

»Ne razumem.«

»No, ono ženo, ki je bila z njim privezana na konja.«

»Mazepa je bil privezan sam na konju, tako je dospel na svoje posestvo.«

»A takoj? Ne, moj lopov je bil privezan skupno z rdečo ženo, in žena je bila sploh že mrtva, in ker je bil lačen, je glodal mrliča. Ali je to morda umetniško? No, hvala lepa!«

»Kako naj pa vlovimo konja?«

»Na, sol stresati na njegov rep, ne pomaga tu nič.«

»Mr. Green, kako zamorete v tako strašni situaciji uganjati burke!«

»Ne, ne, saj ne uganjam burk, jaz mislim popolnoma resno. Veste, ko ste tedaj ušli s tistim golačem — gulačem ali kako se mu je že reklo...«

»Kulanom.«

»Da, ko ste ušli s kulanom, tedaj sem se že nekaj demislil. Kaj pa naj bi storili, da vas dobimo živo s konja, da si ne zloomite vratu? Georg je hotel vjeti žival z lasom, ko bi se peljali mimo; a na ta način bi se žival prav tako zgrudila. Veste, in tako sem sedaj vča-

sih premišljeval, kaj bi bilo treba storiti, če bi zopet sedli na kakega kulana. Takemu konju ne smemo tresti soli na rep, temveč na nos, v nos, v obraz, ampak ne sol temveč tobak...«

»Adam, ali norite?!«

»Kar dovolite, da končam, časa imamo dovolj. Še boljši kot tobak, pa je ona vražja reč, že veste, ki sem z njo upijanil takrat roparskega poveljnika v skatnem prelazu.«

Začudena ga pogleda Leonor.

»Menite, da to gre?«

»No, poizkusimo pač.«

»Misel ni slaba.«

»Izmislil sem si jo jaz, da jaz!«

»Vi menite pač...«

»Tja izstreliti, seveda — da me morda ne prehitite, in mojo misel daste patentirati.«

»Z zračno puško?«

»Ali pa tudi s kanono, kakor bo bolje.«

»Če se pa konj takoj zgrudi, potem zmečka moža, ki si ne more nič pomagati.«

»No, tako hitro se tudi ne bo zgrudil, temveč lepo polagoma — zakaj pravi konj ima vendar konjsko naravo — ali ne?«

Takoj začne s pripravi za nenavaden lov na konja. Adam napravi iz papirja dve patroni, kateri napolni z onim opojnim praškom. Prva je za zračno puško, s katero bo streljala Leonor, Adam pa bo postregel s pnevmatično kanono. Streljala bosta oba hkrati v ugodnem trenutku.

Vsak hoče v Božiču in Novem letu

napraviti svojim veselje s primernim darilom in to je le mogoče, če iste kupi pri tvrdki

JOSIP PETELINC - Ljubljana

ki ima veliko zalogo žepnih robcev, rokavic, nogavic, pletenine, srajce za gospode, toaletne potrebščine, samovoznice, angleške šifone, fine krole, vezeno čipke, torbice, nahrbtnike, police in še veliko, veliko drugih lepih in potrebnih stvari po znatno nižanih cenah. — Na veliko in malo!

Trapistovski sir

pošiljam po povzelnju od 5 kg naprej po 20 Din kg.

Čajno surovo maslo 50 Din kg.

Vsa vprašanja in naročila sprejema

Josip Terlecky, Daruvar
poštni predal 72.

Nepotrebna s rb za božično in novoletno darilo, ker je tvrdka

JOSIP PETELINC - Ljubljana

znižala v to svrhu cene šivnim strojem in kolesom znamke „GRITZNER“, „PHONIX“, „ADLER“ za 10%. Ugodna obročna odplačila.

MALI OGLASI

Cena oglasa do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

DRVA - - ČEBIN

Wolfova ulica 1/II. - Telefon 56.

Okrajne zastopnike

za Kranj, Radovljico, Ljubljano, Kamnik, Logatec, išče večja zavarovalnica. Služba stalna in primerna za vpokoje. Ponudbe z opisom dosedanjega poslovanja, pod »Stalno« na »Publicitas« d. d. oglasni zavod, Ljubljana, Selenburgova ulica 7. II.

Fotografa

ali Amaterja za pokrajinske slike in stereofotografije, sprejemamo za stalno. Ponudbe z referencami in navedbo plače pod šifro »Fotograf« na »Publicitas« d. d. oglasni zavod, Ljubljana, Selenburgova ulica 7. II.

RADIO-aparate

In sestavne dele ima v zalogi

FRANC BAR, Ljubljana
Cankarjevo nabrežje štev. 5.

ALOMA COMPANY

anončna in reklamna družba z o. z.

se je s 5. decembrom

preselila

v palačo Slavske banke
Štritarjeva ulica. — Vhod:

CANKARJEVO NABREŽJE 1
pri Frančiškanskem mostu

Telefon 174

PLIN V STANOVANJA!

Vsaka štedljiva gospodinja uporablja v kuhinji, kopalnici in pri likanju samo plin.

Neprimerno cenejše. — Vedno čisto. — Vsak čas pripravljen kuba ter greje hitro.

Mnenje o nevarnosti plina je samo predsodek. Že od leta 1861, odkar obstoji plinarstvo, se ni dogodila nobena resna nesreča. Napeljava do hiše brezplačno. — Napeljava v stanovanje stane samo 800 do 1000 Din, plačljivi o v 10 mesečnih obrokih.

Kuhalnik se dobi že za Din 125.—

Likalnik „ „ „ „ „ 140.—

Štedilnik „ „ „ „ „ 1800.—

Uporaba plina v vseh oblikih za varenje, taljenje, kuhanje, pogon strojev itd. na cenejši. Vedno pripravljeno, čisto, prihrana na času in denarju. — Pojasnila daje

MESTNA PLINARNA.

TISKARNA „MERKUR“

Trg. ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica
št. 13

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lasina knjigovoznica

Telefon št. 552

Račun pri pošti, ček. zavodu
št. 13.103

Akviziterja

sprejme zavarovalnica proti stalni plači. Ponudbo z navedbo referenc, pod šifro »Zavarovalnica« na »Publicitas« d. d. oglasni zavod, Ljubljana, Selenburgova ulica 7. II.

Potnika

za razpečevanje razglednic dobro upeljanega se sprejme pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »Potnik« na »Publicitas« d. d. oglasni zavod, Ljubljana, Selenburgova ulica 7. II.

Dame in gospodje

z dobrim nastopom, za nabiranje naročnikov raznih ilustriranih in modnih časopisov se sprejmejo pod zelo ugodnimi pogoji. Pripravno kot postranski zaslužek. Pismene ponudbe pod šifro »Dobro zaslužek« na »Propaganda«, reklamna družba z o. z., Ljubljana, Selenburgova ulica 7. II.

PRODAM več vagonov

borovih brzojav. drogov

od 7 do 12 m. — Ponudbe na Fr. Pasave: parna žaga, Lahovec pri Komendi.

Čevlje na obroke

proti jamsivu dobite pri tvrdki M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6.